

Les traductions de Karyotakis- Editions Rodakio

Les traductions de Kostas G. KARYOTAKIS

Editions To Rodakio
Athènes - 1994

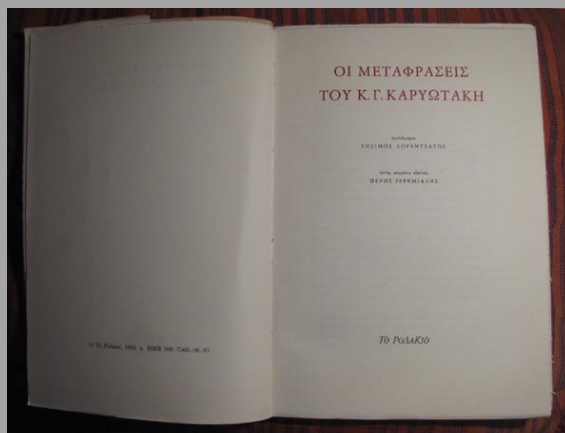
Couverture:
"Néos" ("Jeune"),
1993.

Cet ouvrage regroupe les poèmes traduits par le poète grec Kostas G. Karyotakis (1896–1928) et des reproductions d'œuvres de Périss Iérémiadis. Il a été édité par la maison d'éditions To Rodakio, sous la direction de Julia Tsakiri.

Vous pouvez découvrir sur cette page:

- l'introduction par Zísimos Lorentzátos, écrivain grec (essayiste, critique littéraire et poète) et traducteur d'Edgar Poe, Ezra Pound et William Blake (1915-2004),
- quelques extraits,
- les reproductions des oeuvres de Périss Iérémiadis,
- le sommaire des poèmes présentés.

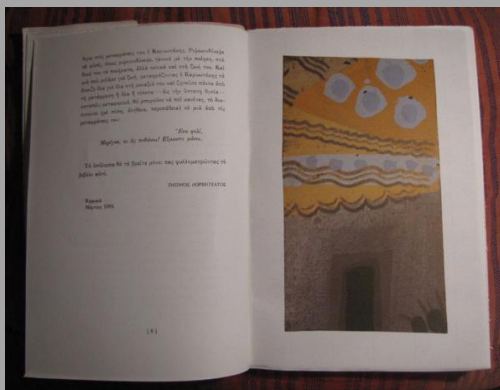

Introduction par Zísimos Lorentzátos

En grec.

Zissimos Lorenzatos in 1999.
Photograph by Lia Zanni.

Σπιτάκι — 1986, σκόνης-χρώματα και κόλλα σε χαρτόνι,
9x15 εκ.

Petite maison - 1986,
pigments et colle sur carton,
9x15 cm.
Entre les pages 8 et 9.

ΣΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Είχα κάποτε γράψει πώς με τις καλύτερες ελληνικές μεταφράσεις ποιημάτων έχομε παρέμβαση (θετική παρέμβαση) του μεταφραστή, δὲν έχομε προσάρτηση, ὅπως συμβαίνει — μοναδική περίπτωση — με τὸν Καρυωτάκη. Ὅσα ποιήματα ἐκεῖνος μετάφρασε τὰ προσάρτησε στὴν ποίησή του, ποὺ σημαίνει πὼς τὰ προσάρτησε στὴν ποίηση τὴν ἐλληνική. Τὰ ποιήματα ποὺ θὰ διαβάσετε στὸ βιβλίο τοῦτο μετὰ τις μεταφράσεις τοῦ Καρυωτάκη εἶναι ποιήματα ἐλληνικά. Εἶναι ὅλα ποιήματα περασμένα μέσα στὴ δίνη τῆς γλώσσας μας. Τὴν ἀπόδειξη γιὰ αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω θὰ τὴ βρεῖτε στὴν ἀριστερὴ σελίδα μετὰ τὰ γαλλικά, τίς περισσότερες φορές, ἢ μετὰ τὰ γερμανικά, τίς λιγότερες, κείμενα τῶν ποιημάτων. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ καταλάβετε πὼς ὁ ποιητὴς (ἢ ὁ μεταφραστὴς) δὲν πρέπει νὰ φοβᾶται, καὶ πὼς τὸν οὐρανὸ τὸν φτάνει μοναχὰ τὸ πουλὶ ποὺ πετάει μακρύτερα. Εἶναι τὸ πουλὶ γιὰ τὸ ὅποιο ὁ Σολωμὸς ἔλεγε πὼς «ἡ μάνα τὸ ζηλεύει».

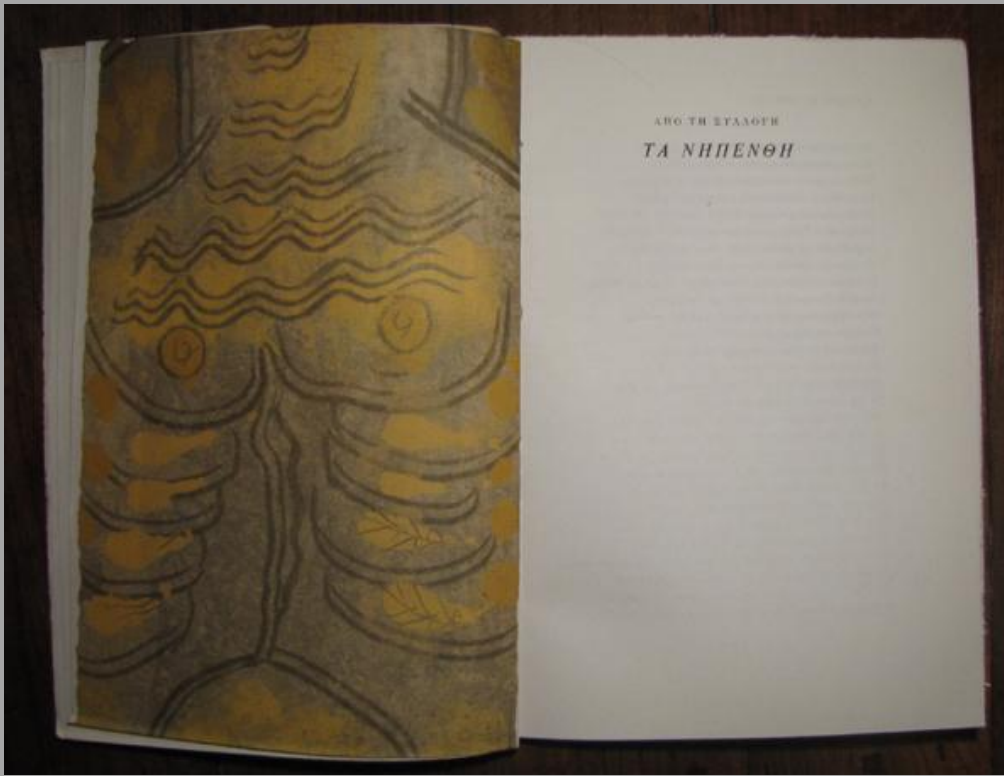
Ζαλάδα σὲ πιάνει, πολλές φορές, ἀναμετρώντας τίς ἐλευθερίες ποὺ ὁ μεταφραστὴς αὐτὸς παίρνει καὶ κοιτάζοντας τὴν ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὴν ἀριστερὴ ἀπὸ τὴ δεξιὰ σελίδα τοῦ βιβλίου ποὺ κρατᾶτε στὰ χέρια σας. Τέτοιος στάθηκε στὶς μεταφράσεις τοῦ ὁ Καρυωτάκης. Ριψοκινδύνεψε σὲ αὐτές, ὅπως ριψοκινδύνεψε, γενικὰ μετὰ τὴν ποίηση, στὰ δικά του τὰ ποιήματα, ἀλλὰ τελικὰ καὶ στὴ ζωὴ του. Καὶ μιὰ ποὺ μιλάμε γιὰ ζωὴ, μεταφράζοντας ὁ Καρυωτάκης τὰ ἔπαιζε ὅλα γιὰ ὅλα στὴ μοναξιά του καὶ ζητοῦσε πάντα ἀπὸ τὴ μετάφραση ἢ ὅλα ἢ τίποτα — ὡς τὴν ὕστατη θυσία — καταπῶς μεταφορικά, θὰ μπορούσε νὰ πεῖ κανένας, τὸ διατυπώνει (μετὰ πόση, ἀλήθεια, περιπάθεια) σὲ μιὰ ἀπὸ τίς μεταφράσεις του:

Ἕνα φίλι,
Μιρέγια, κι ἄς πεθάνω! Εἴμαστε μόνοι.

Τὰ ὑπόλοιπα θὰ τὰ βρεῖτε μόνοι σας φυλλομετρώντας τὸ βιβλίο αὐτό.

ZHSEIMOS ΛOPENTZATOS

Κηφισιά
Μάρτιος 1994

Θώρακας — 1986, σκόνης-χρώματα και κόλλα σὲ χαρτόνι,
19x12 ἐκ.

Thorax - 1986, pigments et colle sur carton, 19x12 cm.
Entre les pages 8 et 9.

EMILE DESPAX

ULTIMA

A Fréd. Despax

Il pleut. Je rêve. Et je crois voir, entre les arbres
De la place vide qui luit,
Un buste en pierre blanche et le socle de marbre.
Mon frère passe et dit: C'est lui.

Mon frère, vous aurez aimé les ports, les îles,
Surtout le ciel, surtout la mer;
Moi les livres, les vers parfaits, les jours tranquilles.
Et nous aurons beaucoup souffert.

ULTIMA

Βρέχει. Όνειρεύομαι. Θαρρῶ πλατάνι νάν τῆ σκέπει,
στό δρόμο ἐκεῖ νά ὀρθώνεται, στό φῶς,
μιὰ προτομή μαρμάρινη. Ἐ' ἀδέρφι μου τῆ βλέπει
διαβαίνοντας καί μουρμουρίζει: «Αὐτός.»

Θά 'χεις πολύ, ἀδερφέ, ἀγαπήσει μῦλους καί νησιά,
τῆ θάλασσα περισσότερο, τ' ἀγέρι·
ἐγὼ τὰ ὠραῖα τραγούδια, τὰ βιβλία, τῆ μοναξιὰ.
Μὰ θά 'χομε καί οἱ δυὸ τόσο ὑποφέρει!

Σχέδιο — ἀντιγραφή ἀπὸ ἐκμαγεῖο νεοκλασικοῦ ἀγάλματος,
1992, κραγιόνι σὲ χαρτί, 38×28 ἐκ.

1992

Crayon sur papier, 38x38 cm

Entre les pages 56 et 57.

COMTESSE MATHIEU DE NOAILLES

LES OMBRES

Quand ayant beaucoup travaillé
J'aurai, le cœur de pleurs mouillé,
Cessé de vivre,
J'irai voir le pays où sont
Tous les bons faiseurs de chansons
Avec leur livre.

Chère ombre de François Villon
Qui, comme un grillon au sillon,
Te fis entendre,
Que n'ai-je pu presser tes mains,
Quand on voulait sur les chemins
Te faire pendre.

Verlaine qui vas titubant,
Chantant et semblable au dieu Pan
Aux pieds de laine,
Es-tu toujours simple et divin,
Ivre de ferveur et de vin,
Bon saint Verlaine?

Et vous dont le destin fut tel
Qu'il n'en est pas de plus cruel,
Pauvre Henri Heine,
Ni de plus beau chez les humains,
Mettez votre front dans mes mains,
Pensons à peine.

Moi, par la vie et ses douleurs,
J'ai goûté l'ardeur et les pleurs
Plus qu'on ne l'ose...
Laissez que, lasse, près de vous,
O mes dieux si sages et fous,
Je me repose...

ΟΙ ΣΚΙΕΣ

Όταν πια θά 'μαι κουρασμένη
έδῶ νά ζῶ μόνη και ξένη
χρόνους άβίωτους,
θά πάω νά δῶ τή χώρα πού 'ναι
οί ποιητές και καρτεροῦνε
μέ τῶ βιβλίο τους.

François Villon, σκιά μου φίλη,
πού ταπεινά καθώς οί γρύλοι
έτραγουδοῦσες,
πόσο ή ψυχή μου θά σ' έπόνει,
όταν σ' έπρόσμενε ή άγχόνη
κι έκλαιαν οί Μοῦσες!

Τάχα τρεκλίζοντας άκόμα,
Βερλαίν, κρατᾶς αὐλό στό στόμα,
δεύτερος Πάν,
πάντα εἶσαι άπλός και θεῖος έσύ,
μεθώντας μέ οἶστρο, μέ κρασί,
pauvre Lélian;

Και τέτοιο άν εἶχες ριζικό,
πού άλλο δέν εἶναι πιό φριχτό,
Έρρίκε Χάινε,
οὔτ' έτσι ώραῖο σαν τῶ δικό σου,
στά χέρια μου τῶ μέτωπό σου
γεῖρε και πράννε.

Έμένα διάβηκε ή ζωή
όλη ένα δάκρυ, άπ' τῶ πρωί
έως τήν έσπέρα.
Κι άλλο πια τώρα δέ μου μένει,
παρά, θεοί μου άγαπημένοι,
νά 'ρθω εκεί πέρα.

Τέσσερα κυπαρίσσια — 1986, σκόνες-χρώματα και κόλλα
σὲ χαρτόνι, 31×24 ἐκ.

Quatre cyprès - 1986, pigments et colle
31x24 cm.
(entre les pages 40 et 41)

Σχέδιο — κατατομή ἀρχαῖοῦ ἀναγλύφου, 1978, μολύβι και
κιμωλία σὲ χαρτί, 29×21 ἐκ.

Dessin, 1978, crayon et craie sur papier, 29x21 cm.
Entre les pages 56 et 57.

TRISTAN CORBIERE

TRISTAN CORBIÈRE

PETIT MORT POUR RIRE

Va vite, léger peigneur de comètes!
Les herbes au vent seront tes cheveux;
De ton œil béant jailliront les feux
Follets, prisonniers dans les pauvres têtes...

Les fleurs de tombeau qu'on nomme Amourettes
Foissonneront plein ton rire terreux...
Et les myosotis, ces fleurs d'oublies...

Ne fais pas le lourd: cercueils de poètes
Pour les croque-morts sont de simples jeux,
Boîtes à violon qui sonnent le creux...
Ils te croiront mort — les bourgeois sont bêtes —
Va vite, léger peigneur de comètes!

[66]

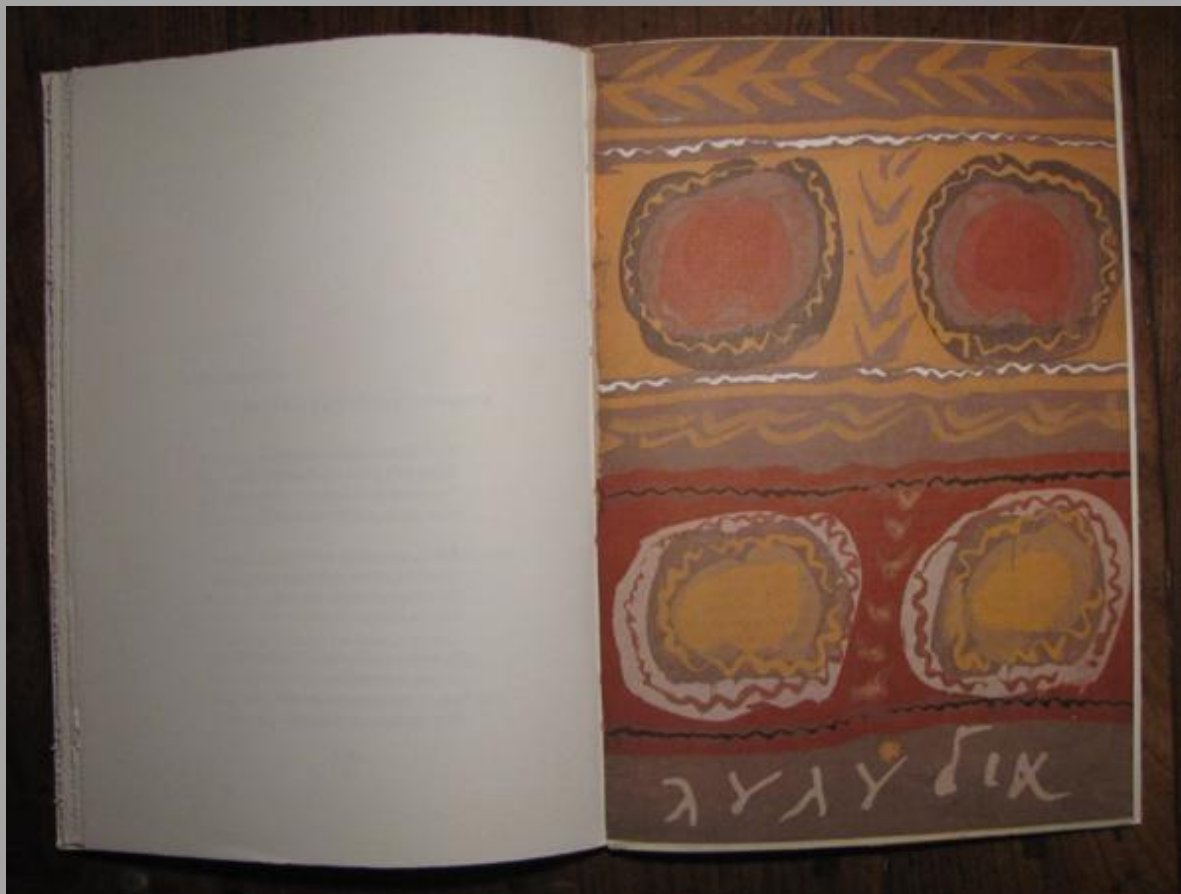
ΜΙΚΡΟΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ ΣΤ' ΑΣΤΕΙΑ

Φύγε τώρα, κομμωτή κομητών!
Χόρτα στὸν ἄνεμο καὶ τὰ μαλλιά σου.
Φωσφορισμούς θ' ἀφήνουν τὰ βαθιά σου
ἄδεια μάτια, φωλιές τῶν ἔρπετῶν.

Κρίνοι, μυσοσιτίδες, ἄνη τῶν
τάφων, θὰ γίνουνε μειδιαμά σου.
Φύγε τώρα, κομμωτή κομητών!
Δοξάρια σιωπηλὰ τὰ κόκαλά σου.

Τὸ βαρὺ πιά μὴν κάνεις. Τῶν ποιητῶν
τὰ φέρετρα παιγνιδάκια, στοχάσου,
εἶναι κι ἀθύρματα νεκροθαπτῶν.
Φύγε τώρα, κομμωτή κομητών!

[67]

Λουλοόδια — 1993, σκόνης-χρώματα καὶ κόλλα σὲ χαρτόνι,
28x21 ἐκ.

Fleurs - 1993, pigments et colle
28x21 cm.
Entre les pages 68 et 69.

Sommaire

ΣΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ 7	
Charles Baudelaire, <i>La voix</i> 10	
Σὸν πρὸλογος 11	
Heinrich Heine, <i>Neuer Frühling</i> (ἀπόσπασμα) 12	
Τὸρα ἀνοιξιότικο... 13	
Frederic Mistral, <i>Mireille</i> 14	
Ἡ ἀγάπη τοῦ Βικέντιου 15	
Charles Guérin, <i>A Francis Jammes</i> 18	
Στὸν Francis Jammes 19	
Marie von Ebner-Eschenbach, <i>Ein kleines Lied</i> 22	
Ἐνα ποιηματάκι 23	
Émile Despaux, <i>Ultima</i> 24	
Ultima 25	
Georges Rodenbach, <i>Épilogue</i> 26	
Ἐπίλογος 27	
Francis Viélé-Griffin, <i>N'est-il une chose au monde...</i> 30	
N'est-il une chose... 31	
Paul Verlaine, <i>Les indolents</i> 32	
Οἱ ράθυμοι 33	
Heinrich Heine, <i>Sag, wo ist dein schönes Liebchen...</i> 34	
Sag, wo ist dein schönes Liebchen... 35	
Heinrich Heine, <i>Sie liebten sich beide...</i> 36	
Sie liebten sich beide... 37	
Comtesse Mathieu de Noailles, <i>Les ombres</i> 38	
Οἱ σκιές 39	
Paul-Jean Toulet, «Maman!... Je voudrais...» 42	
«Maman!... Je voudrais...» 43	
Paul-Jean Toulet, <i>Infini, fais que je t'oublie...</i> 44	
Infini, fais que je t'oublie... 45	
André Spire, <i>Humain! trop humain!</i> 46	
Ἀνθρώπινο! πολὺ ἀνθρώπινο! 47	
Laurent Tailhade, <i>Barcarolle</i> 48	
Βαρκαρόλα 49	
Jean Moréas, <i>Les morts m'écoutent...</i> 50	
Les morts m'écoutent... 51	
Jean Moréas, <i>O toi qui sur mes jours...</i> 52	
O toi qui sur mes jours... 53	
Jean Moréas, <i>Tu souffres tous les maux...</i> 54	
Tu souffres tous les maux... 55	
Francis Carco, <i>Sourire</i> (ἀπόσπασμα) 56	
Ainsi j'ai dans ma belle pipe... 57	
Mathurin Régnier, <i>Épitaphe de Régnier</i> 58	
Ἐπιτάφιο 59	
François Villon, <i>Ballade des dames du temps jadis</i> 60	
Μπαλάντα τῶν κυριῶν τοῦ παλαιοῦ καιροῦ 61	
Nicolaus Lenau, <i>Die drei</i> 62	
Οἱ τρεῖς 63	
Charles Baudelaire, <i>Spleen</i> 64	
Spleen 65	
Tristan Corbière, <i>Petit mort pour rire</i> 66	
Μικρὸς ποὺ πέθανε στ' ἀστεῖα 67	
ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ 69	
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ 74	
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 75	